

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci proti obžalovanému **S. P.** pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 15. decembra 2016 v Bratislave o návrhu obžalovaného S. P. na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove, takto

r o z h o d o l:

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného S. P. vedená na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 3To/19/2015 sa tomuto súdu **n e o d n í m a**.

O d ô v o d n e n i e

Na Krajskom súde v Prešove (ďalej tiež „krajský súd“) je pod sp. zn. 3To/19/2015 vedené konanie o odvolaní obžalovaného S. P. proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 26. januára 2015, sp. zn. 2T/123/2012. Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu konanom 30. novembra 2016 vzniesol obžalovaný námietku zaujatosti voči všetkým sudcom krajského súdu, ktorí pojednávajú trestné aj civilné veci z dôvodu, že mu už od leta bolo bránené zvoliť si obhajcu, ktorému by dôveroval, a tiež pre spôsob doručovania predvolaní na verejné zasadnutia krajského súdu. Na základe toho má obžalovaný pocit, že sú sudcovia voči nemu zaujatí.

Príslušný senát krajského súdu o takto vznesenej námietke podľa § 32 ods. 6 Tr. por. nekonal, keďže dospel k záveru, že táto je založená len na procesnom postupe súdu a zároveň nebola vznesená bezodkladne, pričom ju posúdil ako návrh na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove z dôvodu zaujatosti všetkých jeho sudcov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd, ktorý je príslušný na rozhodovanie o návrhoch na odňatie vecí krajským súdom, preskúmal návrh obžalovaného ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že niet dôležitého

dôvodu na odňatie predmetnej veci vedenej na Krajskom súde v Prešove a na jej prikázanie inému krajskému súdu.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky grantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Hoci zákon v ustanovení § 23 ods. 1 Tr. por. bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení je nutné, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je tak i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, bola tá, či z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci obžalovaného S. P. vedenej na Krajskom súde v Prešove sú vylúčení všetci jeho sudcovia.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezáujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci, alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti strany, ktorá je založená na tých istých dôvodoch, pre ktoré už raz bolo o takej námietke rozhodnuté, alebo ktorá nebola vznesená bezodkladne podľa § 31 ods. 4 alebo ak je dôvodom námietky len procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu v konaní, sa nekoná; to platí aj o námietke, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31.

V súlade s dlhodobou ustálenou súdnou praxou platí, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať u sudcu napríklad v tom, že sudca sám, alebo jemu blízka osoba boli

poškodení prejednávanej trestnou činnosťou. Z titulu pomeru k prejednávanej veci je vylúčený tiež sudca, ktorý by vo veci mohol vystupovať ako svedok. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon týka, resp. k ich zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní bude spravidla vylúčený sudca, ktorý je k týmto osobám predovšetkým v pomere príbuzenskom alebo obdobnom, ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, či naopak nepriateľskom.

Treba zároveň zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehladiť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude.

Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001).

Spravujúc sa týmito všeobecnými východiskami považoval najvyšší súd pri posúdení predloženej veci za rozhodujúce, že nielen z vyjadrení sudcov senátu, ktorému bola predmetná vec pridelená, ale i z vyjadrení takmer všetkých sudcov tohto súdu vyplýva, že sa necítia byť v tejto veci zaujatí, pretože obžalovaného nepoznajú a nemajú nijaký pomer k prejednávanej veci. Niet pritom žiadneho dôkazu o opaku. Za taký totiž nemožno v žiadnom prípade považovať pocit obžalovaného, ktorý má uňho prameniť z jeho bližšie nešpecifikovaného nesúhlasu so spôsobom akým sú mu doručované písomnosti súdu a z toho,

že mu malo byť bránené zvoliť si obhajcu, ktorému by dôveroval. Takto všeobecne formulovaná námietka zaujatosti bez akejkoľvek konkretizácie voči namietaným sudcom nie je založená na Trestným poriadkom v § 31 predvídaných dôvodoch a opiera sa výlučne o procesný postup súdu, s ktorým obžalovaný nesúhlasí.

V tejto súvislosti najvyšší súd pre úplnosť dodáva, že krajský súd doručoval obvinenému písomnosti na adresu, ktorú na tento účel v súlade s § 34 ods. 6 Tr. por. uviedol pri svojom výsluchu ešte v prípravnom konaní. Aktuálnosť tejto adresy pritom potvrdil aj 26. októbra 2016 pri rozhodovaní o väzbe, kedy zároveň nijak nenamietal, že nedôveruje svojmu vtedajšiemu obhajcovi Mgr. I. C., ktorého si zvolil 23. augusta 2016, a ani z tohto dôvodu nežiadal, aby mu bol poskytnutý čas na zvolenie si ďalších obhajcov, ktorých si napokon zvolil 7. novembra 2016 (JUDr. M. H.) a 28. novembra 2016 (JUDr. F. K.), vždy krátko pred termínom verejného zasadnutia odvolacieho súdu.

Obžalovaným uplatnené námietky tak nielenže nie sú spôsobilé vyvolať žiadne pochybnosti o nezaujatosti sudcov príslušného súdu, ktoré by bolo možné považovať za objektívne oprávnené, ale nasvedčujú tomu, že z jeho strany ide iba o procesnú obštrukciu.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Krajského súdu v Prešove nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania vo veci obžalovaného S. P. vedenej pod sp. zn. 3To/19/2015 a preto tu nie je daný dôležitý dôvod pre jej odňatie tomuto súdu a prikázanie inému krajskému súdu.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 15. decembra 2016

JUDr. Peter Paluda
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. F. Mozner

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Lucia Gočálová